

Ples v Abesiniji se spet začenja

Abesinci zmagali v Tembienu

Velika bitka v Tigreji - Abesinci zavzeli važne postojanke

Addis Abeba, 24. januarja. Tp. Abesinski odločni krogi odločno demantirajo, da bi bili Italijani zaplenili kakršnekoli množice abesinskega orožja, kaj šele, da bi se bili polastili velikih abesinskih skladišč, kakor so to govorila včeraj italijanska uradna poročila. Vsa skladišča abesinskega orožja so varno skrita, tako, da jih ne more najti nihče, razen tistih, ki so v tej skrivnosti posvečeni. Vrhutega pa so vsa ta skladišča tako daleč od fronte, da je za tehnično nemogoče, da bi Italijani prodrli do njih.

Včeraj je prišlo do hudih bojov v provinci Tembien, v katerih so bile abesinske čete številčno v premoči in so zmagale italijanske oddelke. Boji so bili hudi, abesinski vojaki so zasedli važne pozicije, ki so velikega pomena za bodoči razvoj dogodkov na tem oddelku abesinske fronte. Italijani niso danes izdali nikakega uradnega poročila, niti takega ne, ki bi javljalo, da ni na abesinskih frontah nič novega. Zato poznavalci iz tega sklepa, da je včeraj Italijanom prela zelo trda in da ti boji niso zgolj neznatnega lokalnega pomena.

Fašisti v boju

Asmara, 24. januarja. Agencija Stefani poroča, da so se v včerajšnjih bojih v Tembienu na severni fronti zlasti odlikovale čete fašistovskih milicnikov, ki so dokazale svojo vojaško sposobnost in odlični vojaški duh. Milica je ohranila vse svoje pozicije, proti katerim niso Abesinci mogli opraviti ničesar. Čete so v svojih utrjenih položajih prizadele Abesincem velike izgube.

Važni položaji zavzeti

Addis Abeba, 24. januarja. Rp. Ze 20. januarja se je na tigrejski fronti začela velika bitka, v kateri

dozdaj niso ne Abesinci, ne Italijani pustili v svet nikakih točnih vesti. Boji v Tigreji se nadaljujejo še zdaj z vso ogorčenostjo. V teh bojih so abesinski vojaki potisnili italijanske čete že daleč nazaj ter zasedli važne strateške postojanke, katere so bili Italijani že močno utrdili. Vrhutega so Abesinci zaplenili več italijanskih topov ter pobili veliko število italijanskih fašistovskih milicnikov. V teh bojih je zdaj tudi prvič nastopila garda abesinskega cesarja pod osebnim vodstvom svojega komandan-

ta. Garda se je pri tem izkazala tako, kakor so pričakovali vsi poznavalci od nje. Garda je namreč v abesinski armadi edina moderno organizirana in tehnično opremljena četa, ki je sposobna tekmovali s katerokoli moderno armado. Gardna artilerija je sestrelila v tej bitki veliko italijansko trimotorno letalo, ki je bombardiralo abesinske pozicije. Zaradi teh uspehov se je položaj Abesincev na fronti spet močno utrdil.

Pokrajina v Tigreji

Svet v dogodkih

Predznost...

Iz Bukarešte: Na današnji seji romunskega parlamenta je predsednik kluba nemških poslancev Rott prebral izjavo, v kateri protestira proti prepovedi tako zvanega nemškega plebiscita v Romuniji. Ob tej priliki je podčrtal zvestobo in lojalnost Nemcev do romunske države.

Poslanec Nikola Jonescu je podal izjavo v imenu liberalne večine v skupščini, v kateri odobrava stališče zunanjega ministra. Notranji minister Inculec je izjavil, da vlada ne bo preklinala prepovedi tako zvanega nemškega plebiscita.

Predavanje v Rimu

Iz Rima: V okviru natečaja instituta za rimske študije v ciklusu rimske ceste na svet se je danes popoldne vršilo predavanje profesorja belgrajske univerze Nikole Vulića o rimskih cestah na področju današnje Jugoslavije. Ker g. Vulić ni mogel priti na predavanje, ga je čital tiskovni ataše pri jugoslovanskem poslanstvu g. Božidar Zajčić, ki je tudi lani prečital Vulićevo predavanje o rimskih starih v Jugoslaviji. — Zbrano občinstvo, med njimi tudi mnogo italijanskih in tujih učenjakov, je z veliko pozornostjo spremljalo zanimivo predavanje.

Odločna bitva

Iz Kovna: Naglo vojno sodišče je izreкло obsodbo nad deseterico obtožencev, ki so poskušali prevrat. Baje so krivi, da so izpustili iz ječe bivšega ministrskega predsednika Voldemarasa, da bi ga tako na nasilen način spravili na oblast. Naglo sodišče je tri obtožence obsodilo na smrt, dvojico na 15 let robije, enega na 10 let in enega na osem let zapor. Trije so bili oproščeni. Predsednik republike je obsojencem spremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo.

Lebrun, predsednik francoske republike

Kakšna bo bodoča franc. vlada?

Pariz, 24. januarja. Tp. Včerajšnji dan ni prinesel kljub konzultacijam, ki so trajale pri predsedniku republike do 21. zvečer, nobene jasnosti o položaju. Zdi se, da je v Franciji tako kakor drugod v Evropi, kjer pričakujejo rešitve položaja šele od prihodnjih svobodnih volitev. Naj bo sestavljena kakršnakoli vlada, ne bo imela drugega značaja, kakor prehodni. Možnosti za to, kakšna bo prihodnja vlada, je več.

Prva možnost bi bila enotna vlada radikalov. Sprčo nesoglasij in osebnih sporov v radikalni stranki je pa ta možnost skoraj izključena. Drugo bi bila delovna vlada, kateri bi predsedovala kakšna odlična osebnost iz levičarskih krogov. To bi bila vlada kompromisa med parlamentom in med senatom. Ta osebnost bi bil po vsej verjetnosti Laval sam, ki bi bil najbolj sposoben za to, da bihvidira

svojo lastno politiko. Skrajni levičarji, katerih glasilo je »Oeuvre«, pa so mnenja, da bi bila edina rešitev iz položaja vlada ljudske fronte. Sicer pa levičarji ne dajo nobenega jasnega načrta glede bodočega kabineta, marveč so samo neznansko veseli, da je Laval padel.

Sarraut odgovori danes

Pariz, 24. januarja. Po vsej verjetnosti bo Sarraut, kateremu je predsednik republike zadnjemu poveril sestavo vlade, definitivno odgovoril danes. Ni še nič jasnega, ali bo sestavo vlade sprejel ali ne. Zdi se, da bo sprčo zmanje in notranje-političnega položaja težko dobiti med francoskimi politiki koga, ki bi bil pripravljen vzeti nase to breme. Upali so, da bo prevzel sestavo Herriot, toda ta je mandat odbil.

Mrtvi kralj se je vrnil v London

Žalne svečanosti v Londonu

Danes bodo doleteli spored kraljevega pogreba

London, 24. jan. Tp. Včeraj popoldne so pripeljali iz Sandrichama truplo pokojnega kralja. Žalni sprevod se je razvil s postaje Kingcross do Westminsterhalla. Sprevod je bil tolik, da ga London ni videl v zadnjih 20 letih, če izvzamemo sprevod ob svečanosti za srebrno poroko pokojnega kralja, ki pa ni včerajšnje slovesnosti dosegel ne po številni moči, ne po veličastvu. Slovesnost je učinkovala zlasti po svoji preprostosti in po svoji pretresljivi dostojanstvenosti. Stotisoči so se z molkom oddaljili svojemu kralju na poslednji poti. Krsta je bila pokrita s kraljevo zastavo, na kateri je ležala krona britanskega imperija. Krsto ohranilo lafeto, na kateri je ležala, je vlekla baterija kraljevskega konjeniškega topništva, ki jo je spremljala grenadirska garda. Ob strani pa so stopale goste vrste londonske policije. Tik za krsto je šel kralj Edvard VIII., z njim njegovi bratje ter njihov stric. Zaradi silovitega navala ljudstva je sprevod le počasi mogel iti naprej ter se je moral velikokrat ustaviti, dokler niso policijski avtomobili javili, da je pot prosta. Zaradi tega, ker se je sprevod tako dolgo premikal, ni šla kraljica vdova za krsto pes, marveč se je s postaje odpeljala v buckinghamsko palačo ter pozneje prišla v sprevod, ko je že ta dospel do Westminsterhalla.

Križ se je odlomil

Med potjo se je pripetil čuden dogodek. Dragoceni križ na cesarski kroni, ki ima obliko malteskega križa in je posut z dragulji, med nemi z drobeci nekega silno redkega indijskega dragocenega kamna, se je kar nenadoma odlomil ter padel na tla. Priskočil je častnik iz spremstva ter ga pobral. Križ se je pa na tleh občutno poškodoval, tako da ga ni bilo moči več pritrčiti na cesarsko krono. Zato je oficir vzel iz žepa svoj križ ter ga v naglici privezal na kraljevske insignije.

Westminsterka katedrala, kjer bo ležalo truplo pokojnega Jurija V.

Vesti iz Beograda

Beograd, 24. jan. m. Na včerajšnji anketi v pogledu osnutka novega poselskega zakona je bil sprejet ta osnutek z nekaterimi korekturami. Projekt je bil skrbno pripravljen s sodelovanjem vseh delavskih zbornic in organizacij hišnih poslov. Delegacija Poselske zveze iz Ljubljane je predlagala, naj bi se v osnutek novega poselskega zakona vneslo tudi določilo, da imajo hišni gospodinjstvi posli v nedeljah in praznikih pravico do odmora radi zadostitve verskim dolžnostim. Ta predlog pa od strani ostalih delegatov, po večini marksistov, ni bil sprejet. Upamo, da bo minister za socialno politiko ta predlog pri končni redakciji upošteval ter da ne bo ugodil tozadevni želji marksistov. V načrtu samem je določba, da morajo hišni posli imeti najmanj 8 ur za spanje. Razen tega pa se jim morata dati preko dneva dve uri odmora, ki se pa sme skrajšati samo v nujnih slučajih (rojstvo, krst, poroka, požar, smrt itd.). Hišni posli, katerim je služba odpovedana, bodo po novem poselskem zakonu imeli pravico trikrat na teden po tri ure izostati od dela radi rskanja nove službe. Za poškodovanje posode ali pohištva, ki so nastale po nesrečnem naključju, delodajalci ne morejo zahtevati od svojih poslovo odškodnine.

Beograd, 24. jan. m. Popoldne ob 4 bo seja finančnega odbora Narodne skupščine. Ker se je mesto predsednika tega odbora z imenovanjem dr. Marka Kožulja za gradbenega ministra izpraznilo, bo na današnji seji izvoljen nov predsednik finančnega odbora. Nato bo podal finančni minister dr. Dušan Letica svoj ekspoz o proračunskem predlogu za l. 1936-37.

Beograd, 24. jan. m. Kakor znano, se je pred kratkim vršila v Berlinu konferenca zrakoplovne družbe v proslavo 10 letnice nemške Lufthanse, v Parizu pa svet mednarodne aeronavtične federacije. Obeh se je udeležil tudi ravnatelj Aeroputa, Sondermajer. Ta je izjavil časnikarjem, da se je v Berlinu izdelal generalni zrakoplovni načrt za l. 1936. Za našo državo je važno vprašanje, da smo se z našimi sosedi sporazumeli v pogledu vzdrževanja stalnih zrakoplovnih linij. To leto bomo imeli tri popolnoma naše zrakoplovne linije, ki se bodo stekale v Beogradu. Prva linija bo potekala iz Ljubljane v Beograd preko Sušaka. Letalo bo odhajalo iz Ljubljane zelo zgodaj ter bo prišlo v Beograd ob 9 zjutraj. Druga proga bo Solun—Skoplje—Beograd, tretja pa Dubrovnik—Sarajevo—Beograd.

Sofija, 24. jan. m. Državni vojni tožilec podpolkovnik Krev je v svojem včerajšnjem govoru zahteval smrtno kazen za Damjana Veličeva, generala Zaimona in majorja Stančeva. Olajševalne okoliščine je priznal samo bivšemu upravniku policije, Velimiru Ničevu, ki se je vrnil iz inozemstva in za Lazarova. Danes bodo pričeli s svojimi govori zagovorniki.

Vojne še ne bo konec

Iz Port Saída: Včeraj so plule skozi Sueški kanal italijanske ladje »Lombardia«, »Principessa Maria«, bolniški parnik »Tevero« in parniki »Pollenzo« in »Butterfly«. Te ladje so peljale 7000 vojakov in ogromno količino vojnega materiala v Eritrejo in Somalijo.

Poslanci so se prvi poklonili

V Westminsterhallu sta se ostankom pokojnega kralja najprej poklonili obe zbornici, lordi in poslanci. Truplo so položili na katalfalk sredi prižganih sveč. Na katalfalk ga je prinesel oddelek kraljeve grenadirske garde. Pred njimi je pa stopal nadškof Canterburyjski, dalje veliki komornik ter nekaj drugih odličnih osebnosti, kakor to določa ceremonijel. Kakor je že omenjeno, so se prvi poklonili krsti pokojnega kralja poslanci obeh zbornic in je bil ta prizor nadvse pretresljiv. Saj se je v njih poklonil svojemu vladarju in očetu domovine ves angleški narod.

Govor Canterburyjskega škofa

Nato je pristopil h krsti nadškof Canterburyjski, ki je s kratko glasno molitvijo otvoril mrtvaško svečanost ter izpregovoril nekaj besed v čast pokojnemu kralju. Duhovščina je nato nadaljevala z molitvami za pokojnega kralja, westminsterski zbor pa je prepeval himne. Cerkevno svečanost je zaključil nadškof, ki je blagoslovil vse navzoče. Za tem sta kraljica vdova in kralj Edvard VIII. zapustila cerkev, člani obeh zbornic pa so po vrsti šli okrog katalfalka. Za tem so kapelo zaprli, da definitivno uredi mrtvaški oder. Danes ob 8 zjutraj jo bodo odprli in dovolili dostop množicam, ki so v ta namen prispele iz vse Anglije.

Separatizem med Arabi

Iz Pariza: Zdi se, da se bo zakon o razpuščanju borbenih organizacij prvič izvajal proti dvema arabskima organizacijama in to proti organizaciji »Severno afriška zvezda« in proti organizaciji »Severno afriške muslimanske zveze«. Z meseca julija lanskega leta je državni tožilec zahteval razpust teh dveh arabskih organizacij, ker jih je dožlil, da so separatistične.

Denar beži iz bank

Pariz, 24. januarja. Predsednik republike Lebrun je včeraj ponovno sprejel predsednika obeh zbornic. Oba sta predlagala predsedniku republike,

Sarraut, ki bo verjetno sestavil novo francosko vlado

ma se sestavi vlada uglednih osebnosti, ki bo posrednica med radikali in centrom ter ostalimi strankami. Zato ima Sarraut največ izgledov, da se mu bo posrečila sestava vlade, v katero bi vstopil Laval kot zunanji minister. Temu načinu rešitve krize je naklonjen tudi predsednik republike, ki želi, da se v tej težki zunanje-politični situaciji ne menja, oseba zunanjega ministra, tem bolj, ker udarec parlamenta proti vladi ni bil naperjen v nobenem slučaju Lavalu kot zunanjemu ministru. S tem

se je odprla nova velika možnost, da se bo vladna kriza rešila mnogo hitreje kakor so pričakovali. V hitro rešitev krize sili tudi težak finančni položaj Francije in vznemirjenost med vlagatelji, ki so v enem dnevu trajanja vladne krize dvignili iz francoskih bank za 200 milijonov frankov v zlatu, kajti splošno prevladuje bojazen, da bi levičarji utesnili Francijo zavleči v vojno. Če bi se vladna kriza zavlekla za več dni, računajo finančniki, da bo odšlo iz francoskih bank še za milijardo frankov v zlatu.

Herriot, ki je vrnil mandat

Lakota nad Nemčijo

Berlin, 24. jan. Tp. Po najnovejših poročilih iz Nemčije je izbruhnilo veliko pomanjkanje živil, zlasti v velikih industrijskih središčih, tako, da veliko nezaposlenih delavcev kljub dobro organizirani zimski pomoči, dobesedno strada. Vlada je sicer izdelala natančni prehranjevalni načrt, ki pa se zdi, da ga spričo pomanjkanja žita in spričo uvozne politike narodno-socialistične vlade ne bo moglo realizirati, ker so vse zaloge, in vse možnosti do skrajnosti izrpane. Adolf Wagner, bavarski minister, je pred voditelji narodno-socialistične stranke, zbranimi v Münchenu, izjavil, da je prva dolžnost narodno-socialistične vlade, da pomaga delavcem, ki so se v vseh časih izkazali

kot najvestejši član stranke. Zaradi njih mora vlada sprejeti nase vse žrtve, vse pa mora tudi žrtvovati narodno-socialistična stranka, če hoče, da bo ohranila jedro svojega članstva zdravo. »Der Angriff« komentira izjavo bavarskega ministra in pravi, da znaša povprečna mesečna mezda nemškega delavca od 80–150 mark. V primeri z visokim življenjskim standardom v Nemčiji je to zelo malo. Vlada bo morala ali zvišati plače, ali pa rešiti vprašanje prehrane za nemško delarstvo po kakih drugi poti. Te plače kljub svoji navidezni višini niso niti tisti minimum, ki bi bil za dostojno življenje nemškega delavca potreben.

Pomladanski dan nad Ljubljano

Po neprestanem deževju, ki je vsem presedalo, smo včeraj končno doživeli prvi letošnji lep dan. Temperatura je znatno padla, megla so se razpršile, sonce pa je razlivalo na nas vse svoje žarke. Sprejeli smo ta dan, kakor ga moremo sprejeti le po tako dolgem deževju, ki je spravilo menda že slehernega Ljubljančana v slabo voljo. Kakor martinčki so zlezli iz mesta včeraj mešani. Zlasti popoldne so bila sprehajališča okrog mesta in deloma v mestu samem tako polna sprehajalcev, kakor letos še gotovo ne.

Na ljubljanskem gradu

Je bilo menda najbolj živo. Saj je pa tudi nudil ob pogledu nad okolico edinstven užitek: kakor s kristali posute so se bliščeale okrog in okrog na obzorju zasnežene planine, ki so nize proti dolinam postrnevale; v dolinah pa so se bliščeali v soncu posamezni kraji, iz katerih so kakor vodolomni štrleli od prejšnjega deževja mokri cerkveni zvoniki. Čim bliže proti Ljubljani, tem jasneje so se odražale posamezne vasi. Oni del Barja, ki je pod vodo, pa je odbijal sončni blesek, kakor da leži nad vsem Barjem veliko ogledalo. V Ljubljani sami so kazale ulice živahnost, kakršna more biti le ob lepem pomladanskem dnevu. Celo na strehe so se spravili Ljubljančani, kakor da bi bila res pomlad. Tako vreme je izvabilo tudi velikega jelenega ptiča, ki se je dvignil z letališča in obkroževal tokrat res belo Ljubljano.

Druga sprehajališča

Kakor grad, na katerem smo videli poleg drugih, ki so iskali oddiha v prenovljeni naravi, tudi prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana, so bila številno obiskana tudi ostala sprehajališča v okolici mesta. Tramvaji so ponesli na stotine meščanov na vse strani. Kamorkoli si včeraj popoldne

Ker so se upravni svetniki potili

Sredi poletja so jim kurili v pisarni, da so pri seji kar lezli iz suknjičev. — Zanimiva razprava pred okrožnim sodiščem.

Maribor, 23. januarja.

Ne bomo izdali kraja, v katerem se je ta-le zgodba dogajala in tudi nismo tako indiscreti, da bi omenjali osebe, ki so vanjo zapletene. Je pa zadeva, ki se je te dni obravnavala pred okrožnim sodiščem v Mariboru, tako zanimiva, da je našim čitateljem ne bi radi zamočali. V današnjih kritičnih časih je pač vsakdanja stvar, da obliha pot upravne svetnike in ravnatelje denarnih zavodov, kadar vlagatelj navlaščje na prazne blagajne. V predmetnem slučaju pa se je dogodilo, da so se upravni svetniki in ravnatelji začeli potiti na seji, ker so jim sredi največje vročine v avgustu v pisarni zakurili peč. Ta zadeva, ki je v zvezi z odpustom uslužbenca neke posojilnice v malem mestecu Spodnjega Stajerja, se je obravnavala pred okrožnim sodiščem. Stvar pa je sledeča:

12 let je bil zaposlen pri posojilnici v malem mestu knjigovodja, ki je vodil svoje posle v popolnem redu. Zadnje čase pa je opazil, da ga je začela mučiti bolezen, ki jo je spravil v zvezi z zatohlo in vlažno pisarno. Opozarjal je nekajkrat upravne svetnike in ravnateljstvo zavoda na te nedostateke, ker pa opozorila niso nič pomagala, se je nekega lepega junjskega dne preselil z vso pisarno enostavno na prosto pred posojilnico. Zanesi si je dal na cesto pisalno mizo in knjige in je hotel kar tam uradovati. Manjkala je samo se blagajna, pa bi bila vsa posojilnica na cesti. Potem so se gospodje iz vodstva pobotali z uslužbencem ter je šel na dopust v toplice. Ko se je vrnil, je začutil potrebo, da si kuri pisarno sredi vročega po-

letja. Julija je gorelo v pečeh, kakor januarja ob najhujši zimi. Potem pa so prišli na vrsto upravni svetniki in člani ravnateljstva. Nekega dne v avgustu, ko je bilo precej vroče, so prišli v uradne prostore k seji. Peč je bila zakurjena, da so se začeli gg. svetniki kmalu potiti, da jim je kar kurkoma teklo z obraza ter so eden za drugim lezli iz suknjičev. To jim je bilo preveč. Zaradi tega in nekaterih drugih prestopkov so knjigovodji odpovedali službo. Ta pa je vložil tožbo za odškodnino, ki jo podpira z dokazovanjem, da si je v vlažnih uradnih prostorih za vedno pokvaril zdravje. Zahteva lepo vsoto okoli 500.000 din. Okolnosti, ki so v zvezi s tožbo, so vzbudile v krogih juristov veliko zanimanje. Sodišče svoje razsodbe še ni izreklo ter se bo razprava ponovila.

Stoletni ženin

Iz Sarajeva: Mustafa Suljanović iz Zvonika, ki bo letos dopolnil 101. leto svojega življenja, se je na šerijatskem sodišču v Zvoniku poročil s 60 letno nevesto. Stoletni ženin trdi, da se kljub svoji visoki starosti počuti še mladostno svežega in prožnega, čeprav ve povedati, da je preživel dolgo dobo, v kateri se je v Bosni izmenjalo deset vladarjev.

Aretacije hitlerjevcev

Iz Dunaja: V torek je orožništvo aretiralo v Eggenbergu pri Grazu 60 hitlerjevcev. Oblasti jih dolžijo udeležbe in sodelovanja pri razširjanju letakov, ki so jih hitlerjevci izdali proti sedanjemu režimu v času, ko se je kancelar Schuschnigg mudil v Pragi in se pogajal s češkoslovaškimi politiki.

Nova francoska vlada

Pariz, 24. jan. Havas poroča: Nova vlada je v glavnem sestavljena. Edino to se še ne ve, ali bo Pernot postal minister za pravosodje ali minister brez portfelja.

S to rezervo je vlada sestavljena takole:

predsednik in notranji minister: Sarraut;
minister brez portfelja: Delbos;
minister za pravosodje: Pernot;
zunanj minister: Flandin;
trg. minister: Regnier;

vojni minister: Paul Boncour;
min. vojne mornarice: Pietri;
poštni minister: Mandel;
gradbeni minister: Chautemps;
letalski minister: Eynac;
prosvetni minister: Roustand;
kolonijalni minister: Stern;
delovni minister: Saussart;
pokojninski minister: De Ribes;
zdravstveni minister: Guernut.

Slovenci v očeh Heimwehra:

Protidržavni komunistični elementi

Ta teden je mestni občinski svet v Pliberku sprejel predsednika koroškega deželnega zbora generala Hüllgerta za častnega občana občine Pliberk. Pliberk je malo mestce eno uro od jugoslovansko-avstrijske meje ter leži kot nemčurko zagrizeni otok sredi popolnoma slovenske Podjunske doline. Že od nekdaj je radi tega veljal Pliberk za središče, iz katerega so Nemci in nemčurji vodili vse akcije za germanizacijo Podjunske doline. Neverjetnih metod se je pliberška gospoda posluževala posebno ob času plebiscitne dobe in bodo radi tega posamezni generali iz Pliberka ostali ljudstvu v tamošnji okolici vedno v spominu.

V tem Pliberku so torej ta teden izbrali za častnega občana predsednika koroškega deželnega zbora. To samo na sebi ni nobena posebnost, če bi dogodek ne bil v zvezi z drugo stvarjo: Ob tej priliki so veljaki koroškega Heimwehra izdali parolo, da se mora vsa Koroška, posebno pa Podjunska dolina, v najkrajšem času popolnoma germanizirati. Slovencem se morajo odvzeti sleherne pravice, tudi one, ki jih imajo sedaj in o katerih v drugih državah ne bi mogli reči, da so to sploh kake pravice. Tako zahtevajo heimwehrovci, da se prepove koroškim Slovencem predvsem udejstvovanje v društvih. Tu so mišljena gospodarska društva (zadruga), ker drugih slovenskih društev na Koroškem itak ni, ter pevski krožki. Najbolj občutna pa je zahteva, naj se koroškim Slovencem prepove tudi versko udejstvovanje v materinem jeziku. Uvedejo naj se povsod samo nemške pridige in sploh celotno nemško bogoslužje.

Kako more priti do take neverjetne zahteve, more verjeti le, kdor vsaj površno pozna razmere na Koroškem: v Heimwehru se rekrutirajo večinoma ljudje, ki so bili prej izraziti narodni socialisti. Ker je delovanje pod firmo narodnega socializma onemogočeno ali ga vsaj ovirajo, se ti ljudje zatekajo sedaj pod okrilje Heimwehra. Tako narodni socialisti kakor Heimwehrovci pa so smrtni sovražniki Slo-

vencev. Najkorektnije zadržanje Slovencev do države, najvestnejše izpolnjevanje državljan-skih dolžnosti in zadostitev vsem zahtevam, ki jih od Slovencev v pretirani meri zahtevajo oblasti, ne morejo odvrniti hitlerjancev in heimwehrovcev od tega, da bi Slovincem ne škodovali, kjer in kakor morejo. Ne opustijo nobene prilike, kadar se jim nudi možnost, da udarijo po slovenskem življu na Koroškem.

Kakor znano, so se Slovenci za časa juljske revolucije zadržali izredno korektno nasproti dunajski in koroški vladi. To ni slo v račun hitlerjevcev, ki se zbirajo sedaj pod heimwehrovskimi zastavami. Ker so ostali Slovenci na Koroškem tudi naprej lojalni državljani, zlasti pa so ostali korektni v razmerju do oblasti in ker na drugi strani Heimwehr ne želi okrepitve Schuschnigga, je razumljivo — vsaj v Avstriji mora biti to razumljivo — da napenjajo heimwehrovci, pravilno hitlerjanci, vse sile, da bi iztrebili in poteptali sleherni slovenstvo na Koroškem. In samo na ta način si moremo razlagati parolo, ki so jo — kakor rečeno — izdali Heimwehrovci ob priliki imenovanja generala Hüllgerta za častnega občana pliberške občine.

Najvažnejše pri stvari pa je sledeče:

Istočasno je bilo sklenjeno, da bo Heimwehr vse Slovence, ki bi se odsele ne hoteli deklarirati za Nemce, tretiral kot protidržavne komunistične elemente. Kaj to pomeni, je odveč povdarjati: Kdo od koroških Slovencev si bo še upal izjaviti, da je pripadnik slovenske narodnosti, ko bo naprej lahko računat z vsem preganjanjem, ki si ga bo s tem nakopal! Iz dosedanjih izkušenj lahko vemo, da bo vsak slovenski pozdrav, vsaka slovenska beseda, da celo slovenski molitvenik v heimwehrovskih očeh pomenil »izzivanje nemškega življa« in vsak tak »protidržavni signal« bo povzročil cel alarm preganjanj in ukrepov proti dotičnemu »protidržavnemu elementu«.

Rádovedni smo samo, kaj bo k temu dejal državni kancelar dr. Schuschnigg, ki se je ravno vrnil iz Prage...

Vnuček gledal starega očeta pri obešanju

Tragična smrt 80 letnega starčka.

Maribor, 23. januarja.

Nenavadno tragičen dogodek se je pripetil danes popoldne v Dogašah pri Mariboru. 80 letni bivši posestnik in prevzitar Franc Maher je v trenutku duševne zmedenosti izvršil samomor pred očmi svojega malega vnuka. Popoldne je vnuč mešal rezanico na hlevu, ki naj bi jo oče potem pokladal živini. Na hlev je prilezel 80 letni stari oče, ki se je nekaj časa razgovarjal z vnučkom, potem pa je splezal naprej pod streho na visok kup sena. Tam se je starček vsedel ter nekaj časa gledal na

vnuka, potem pa je začel razvijati vrv, ki jo je prinesel v žepu, jo privezal na tram ter se obesil na njo. Vnuč je gledal početje starega očeta, ki si ga ni mogel prav razlagati. Misli je, da se stari oče vedno sedi na senu, ta pa je med tem že visel ter umiral. Ker je starček le predolgo močkal, je vnuč zgrabil strah ter je odhitel po očeta. Pomoč pa je prišla prepozno, ker je Maher med tem že izdihnil. Dogodek je vzbudil v vsej okolici splošno sočutje, ker je bil stari Maher zelo priljubljen. Zadnje čase pa je postal zaradi starosti vedno bolj otročji ter je dejanje izvršil v očividni duševni zmedenosti.

Jevtičev shod z vstopnicami

Iz Belgrada: Bivši ministrski predsednik Boško Jevtić je s svojimi maloštevilnimi poslanci začel poskušati novo srečo in je sklenil prirediti več političnih zborovanj. V Sarajevu se bo vršil prvi tak shod. Cas in prostor, kjer se bo zboro-

vanje vršilo, drži Jevtić še vedno v tajnosti. Gotovo je zaenkrat samo to, da bodo imeli pristop na shod samo izbrani, ki bodo prejeli v ta namen posebne vstopnice.

Vremenska poročila

Bistrica - Bohinjsko jezero: minus 4, visoka megla, mirno, snega v dolini ni.

Kranjska gora-Rateče-Planica: minus 10, barometer se dviga, jasno, mirno, 25 cm pršica.

Vršič-Planica-Tamar: 70 cm pršica.

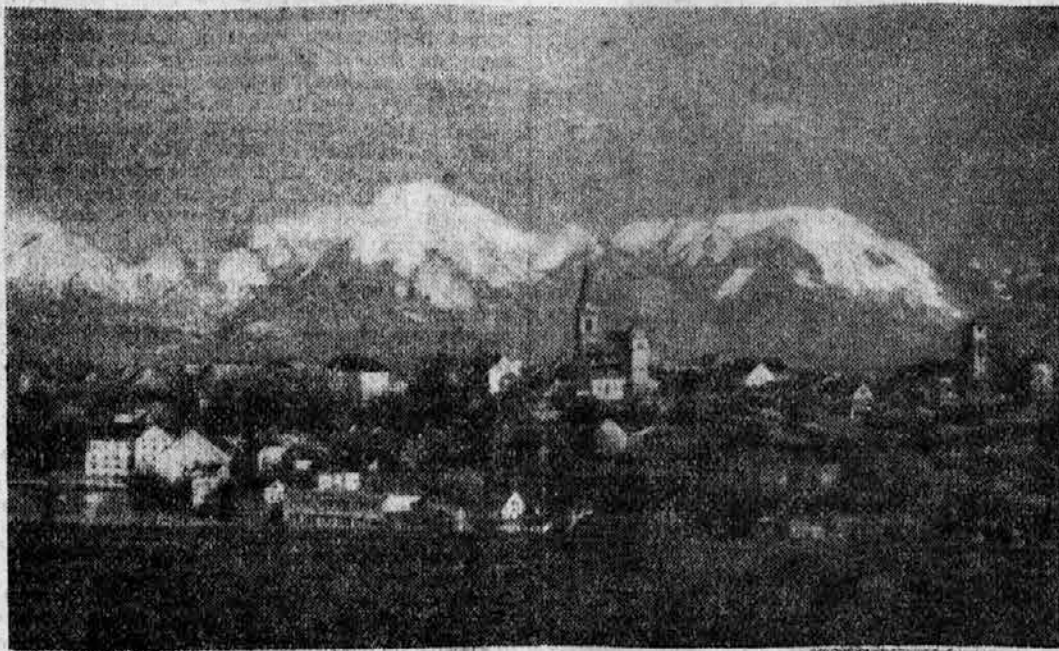
Zelenica, 23. januarja: minus 3, jasno, severni veter, na 145 cm podlagi 25 cm pršica. Smuka dobra, sneg suh.

Pohorski dom: 40 cm suhega snega, temperatura 0, mirno, smuka dobra.

Mariborska koča: 40 cm suhega snega, temperatura 0, mirno, smuka dobra.

Ruška koča: minus 4, 40 cm suhega snega, dobra.

S ponočnim brzovlakom se je vrnil v Ljubljano ban dravske banovine gosp. dr. Marko Natlačen, ki se je mudil teden dni v raznih zadevah Dravske banovine v Belgradu.

Včerajšnja novost: sonce in sneg na Kamniških planinah

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 24. januarja: Sv. Timotej.
Jutri, sobota, 25. januarja: Spreobrnjenje svetega Pavla.

Kaj bo danes

Jakopičev paviljon. Od 9 do 19 Tomerlinova razstava.

Verandna dvorana hotela Union. Ob 20 prosvetni večer s predavanjem gosp. kateheta Ivana Pivka o temi: »Ob 20 letnici pokolja Armencev.«
Mala dvorana hotela »Metropole«. Ob 20 redni sestanek s predavanjem prof. Janka Mlakarja o naših gorah (skioptične slike).

Slovenskemu katoliškemu starešinstvu! Akademski zvezi priredi v torek, dne 28. januarja ob 20 zvečer v dvorani Delavske zbornice svoj tradicionalni brucovski večer. Na ta večer vladno vabimo vse naše starešinstvo. Posebna vabila bodo te dni raznasal naša novinci. Ako bi ga kdo pomotoma ne sprejel, naj nam oprostijo in v zame na znanje ne objavijo. — Danica, Zarja, Savica.

Filozofsko društvo v Ljubljani bo imelo jutri, v soboto 25. t. m., ob 18 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi tretje predavanje. Predavala bo vseuč. doc. gospa dr. Alma Šodnik o temi: »Matija Hvalc, odlomek iz zgodovine filozofije pri Slovencih.« — Vstop prost.

Zglasite konje in ostalo vprežno živino! Vsi poselniki konj in ostale vprežne živine na območju Velike Ljubljane, se opozarjajo, da morajo imeti svojo živino in vozove zglasene pri mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/1. Kdor svoje živine in svojih voz se nima zglasenih, naj to nemudoma stori, da ga ne zadene kazen. Prijavitelj je treba vedno tudi vsako spremembo, kakor: nakup, prodajo, poskodbu itd. Kdor pravočasno ne javi spremembe, je dolžan v slučaju potrebe na lastne stroške oskrbeti to, kar je vpisano, pa ne odjavljeno.

Iz fotoreporterjeve mape je bil naslov predavanja, ki ga je sinoči v prireditvi Foto-Tourista Lojzeta Smuca imel v Delavski zbornici gosp. Rajko Kos. S skoraj 200 diapozitivov, ki so res lepo izdelani, nas je predavatelj vodil s seboj po Nemčiji, Italiji, Jadrani ter po naši ožji domovini. Predavanje, ki je bilo jako dobro obiskano, je lepo uspelo.

Gledališče

DRAMA (Začetek ob 20)

Petek, 24. januarja: Zaprto.

OPERA (Začetek ob 20)

Petek, 24. januarja: Zaprto.

Daničarji

V beli dvorani hotela Union so imeli zadnjič »Daničarji« prvi sestanek svojega »Tedna Danice«. Sestanku je prisostvovalo hvalevredno število akademikov ter mnogo katoliških starešin.

»Teden Danice« je otvoril z zelo lepim nagovorom predsednik »Danice« g. Novak, ki je v posebnih besedah, iz katerih je dihala goreča katoliška duša, razprostrl pred svoje tovariše naloge, ki jih v življenju čakajo, in vprašanja, ki jih skrbe, a na katere jim niti srednja šola, niti univerza ne moreta dati pravega odgovora. Oni hočejo poslušati nauke katoliške cerkve. Zato so sklicali »Teden Danice«, da se jim pri predavanjih, ki so jih prevzeli razni gospodje, razširi obzorje, duša okrepi in volja utrdi, da bodo mogli biti v življenju vsak na svojem mestu, apostoli Kristusa Kralja.

Za njim je predaval urednik »Slovenca« dr. Kuhar o krizi kapitalizma, ki pod svojo razvalinami zaspije našo družbo. Razložil je, kakšno je stališče katoliške cerkve do tega zla, povedal, da posamezni katoličani v praktičnem življenju temu klicu cerkve niso sledili ter sli pobijati druge strahove, mesto da bi s sv. očetom razkopavali zaspine kapitalizma in rešili delovne množice popolnega propada. Na koncu je tudi povedal, kakšna naj bi morala biti reakcija katoliškega sveta na papežev poziv ter prosil akademsko mladino, naj gre brezkompromisno za svetim očetom, naj se ne boji nobene zamere, kakor naj se ne boji nobenih zaprek, da bo katoliška cerkev tista, ki bo odstranila razvaline kapitalizma, ne pa idejni toki, ki te ga nikoli ne morejo.

Mali dogodki velikih ljudi

Svetovnoznani šaljivec in pisatelj Mark Twain, ki smo 100-letnico njegovega rojstva praznovali decembra meseca, pride nekod v New Yorku v knjigarno po knjigo. Trgovca zahteva zanjo štiri dolarje. »Ja, pa to je cena za navadno občinstvo,« pravi Twain. »Jaz sem pa časninar in smem pa pričakovati nekoliko nižjo ceno.« »Gotovo, gotovo,« poseže vmes uslužbenec. Preden je mogel ta nadaljevati, pristavi zopet Mark Twain: »Hkratu sem tudi sam pisatelj in sem spisal že več romanov, zato upam in pričakujem še nekaj več popusta.« — »Vsekako,« pritrjuje postrežnik. »Zdi se mi, da ne veste.« — hiti razlagati Mark Twain, da sem tudi delničar našega založništva. Kot takemu mi gre še nadaljnja ugodnost. — »Umevno, seveda,« zagotavlja ljubezni uslužbenec in »hoče zmanjšati račun. Toda še enkrat ga prehití kupec in dostavi: »In če vam povem svoje ime, mi boste ceno še enkrat znižali. Jaz sem Mark Twain.« — »Z veseljem,« de trgovec. — »Torej koliko sem vam dolžan?« — »Prav nič. Nasprotno. Dam vam še dolar povzru zaradi tega, ker ste nas počastili s svojim obiskom.« — Nato se Mark Twain srčno zasmehja in položi na mizo štiri dolarje.

Pariz — bilo je že davno — pride ves zdelan, potrjen in klavirski takrat slovečemu zdravniku s prošnjo, naj mu pomaga, da bi se iznebil moreče melanholije. Zdravnik mu priporoča razvedrilo, humoristično berilo: »Oglejte si dela pisatelja Moliere. To vam bo pregnalo vse muhe.« — Bolnik: »Saj sem se pozabil predstaviti: Jaz sem Moliere.«

Skladatelj in kapelnik Hindemith stoji pred vhodom na oder. Bilo je pred začetkom koncerta. Kar stopi predenj visok gospod z binoklom in pravi: »Ali mislite, da vaši godci ne morejo brez vaših muzicirati. Cisto nepotrebno je, da telovadite z rokami pred njimi.« — »Imate prav,« pravi Hindemith resno. »Prosim pa, nikar tega naprej ne pripovedujte, drugače bi utegnil še službo izgubiti.«

Pokrajinski prizor iz filma »Vroča kri«

Nezaposlenost in javna dela v Celju

Brezposelnost in javna dela v celjski občini. Za omiljenje nezaposlenosti je mestna občina v letošnji zimski sezoni pokrenila pomožno akcijo. Iz nabranega denarja se izvršujejo najvažnejša cestna dela in regulacija Sušnice. Za javna dela je prispevala tudi kr. banska uprava 50.000 Din. Vseh nezaposlenih iz celjske občine je prijavljenih okrog 370, sedaj je zaposlenih 200, predvsem družinskih očetov in hranikev. Zelo veliko prihaja dan za dnem v Celje nezaposlenih iz bližnjih občin, ker doma ne dobe nikake zaposlitve, mislijo pa, da bodo v Celju lahko dobili. Vsekakor bi bilo zelo umestno, če bi banska uprava malo pritislila na podeželske občine, da bi bolj skrbela za svoje reveže in nezaposlene. Res je namreč, da imamo danes v Celju skoraj gotovo več revežev in brezposelnih od drugod, kakor je pa domačinov.

Umrli je v sredo popoldne na Zgornji Hudinji št. 26 posestnik gosp. Ivan Pristovšek v starosti 77 let. Pokojni je bil dolga leta lastnik znane gostilne na Spodnji Hudinji, katero je pa pred nekaj leti opustil. Pogreb bo danes ob 3 popoldne od doma na okoliško pokopališče.

Noroj bo ob 8 v mestni posvetovalnici redni letni zbor krajevne protituberkulozne lige.

Sestanek krajevne organizacije JRŽ za Celje bo jutri v petek ob 8 zvečer v fantovski sobi v Domu. Na dnevnem redu je poročilo o pomožni akciji.

Vprašanje delavske kuhinje v Celju. Celjskemu občinstvu je znano, da je bila v poslopiju Delavske zbornice v Razlagovi ulici delavska kuhinja. Ni pa vsem Celjanom znano, da ta delavska kuhinja ne funkcionira več. Ni naš namen na tem mestu preiskovati, zakaj je ustavila svoje delo ta ustanova, ki je bila vsaj po svojem naslovu delavska, to naj store drugi. Vsekakor bi bila pa dolžnost vseh, kateri se bavijo s praktičnim reševanjem socialnih problemov, da se v tem oziru zopet kmalu kaj ukrene. Kuhinja naj bi bila res delavska, naj bi res služila delavcem in naj bi se tudi nahajala v delavskem okraju, ne pa v centru mesta — ker s tem zgubi res svoj pomen.

Priznani nemški lahkootletski trener Klein, ki se sedaj mudi v Sloveniji, pride prihodnji teden v Celje, kjer bo imel tečaj za lahkootlete. Udeležiti se ga morejo člani verificiranih klubov. Kdor se zanima za lahkootletiko, naj se prijavi pri SK Jugoslaviji v Celju v petek zvečer od 6 do 8 v Domu.

Celjsko gasilstvo v 1935

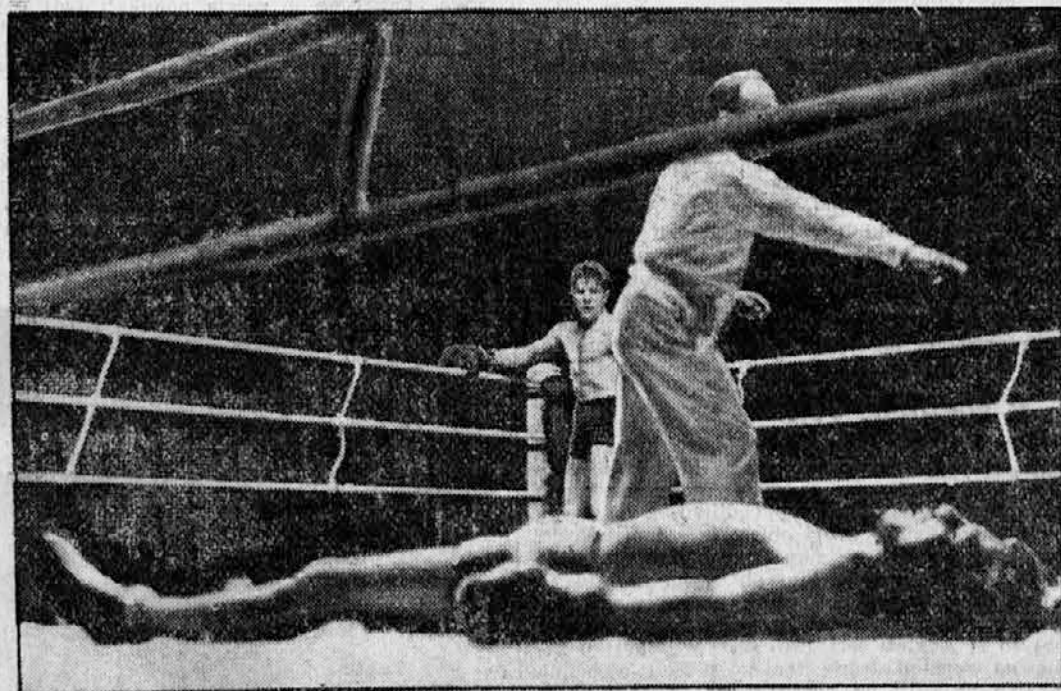
Celjska prostovoljna gasilska in reševalna četa je med najstarejšimi v naši ožji domovini, saj bo letos praznovala 65. leto, kar vrši svoje človeku ljubno delo, ki ima samo en cilj: pomagati bližnjemu v nesreči.

V nedeljo, dne 10. januarja, ko je vsa jugoslovanska gasilska armada praznovala rojstni dan

svojega visokega pokrovitelja kraljeviča Tomislava, so celjski gasilci podali obračun o svojem uspešnem delovanju v pretekli poslovni dobi. — Po sv. maši, katere so se udeležili v proslavo rojstnega dne kraljeviča Tomislava poleg celjskih gasilcev tudi gasilci bližnjih čet, se je zbralo članstvo celjske gasilske čete v Gasilskem domu v Celju. Najprej je starosta celjske gasilske župe nagovoril zbrane gasilce in spregovoril nekaj lepih besed o pomenu tega dne.

Redne letne skupščine so se poleg navzočih 32 gasilcev udeležili tudi starosta župe g. Konrad Goligrane, za mestno občino celjsko župan g. A. Mihelič, teh. svetnik g. inž. Blaž Pristovšek in mestni svetnik g. Fr. Dobovičnik ter kot zastopnik vojske in mornarice podpolkovnik g. Stojkovič. Zborovanje je vodil poveljnik čete g. Franc Košir, ki je pozdravil vse člane, predvsem pa odlične zastopnike mesta, vojske in višje gasilske organizacije. Za pozdrave so se vsi imenovani zastopniki zahvalili.

Nato so podali svoja poročila posamezni funkcionarji. Iz poročila načelstva, ki ga je podal g. Košir Franc, je razvidno, da je gasilska četa pri-

Prizor iz »najlepšega« športa: k. o. pri boku — z drugo besedo: nečloveške strani modernega športa

Akademsko smučarsko prvenstvo v Mürrenu

Kot smo že poročali, so se vršila letošnja akademska prvenstva v Mürrenu. Ker pa je pozornost vseh zimskih prireditev obrnjena na Ga-Pa, so šla precej tiho mimo, še bolj pa zaradi tega, ker naših akademikov ni bilo zraven. Zanimivo pa je to, da so Japonci presenetili v skokih.

Zmagovalec v skokih je bil s 323,2 točkami Adachi s skoki 32, 36 in 37 m tudi drugi tretji

sta bila Japonca Majama 312,9 točk in Sekiguchi s 303,8 točkami. Četrty je bil šele Norvežan Klavens s 270 točkami. Tudi v kombinaciji je zmagal Japonec Sekiguchi s 397 točkami, drugi je bil tudi Japonec, tretji šele Švicar Kaech 365 točk. Prvak v alpski kombinaciji je bil Anglež Thomkinson 98 točk, pred Avstrijcem Egertom, 97 točk, in Švicarjem Kaechom, 93,64 točk.

pinski kombinaciji. Bil je to obenem poslednji trening češkoslovaških tekmovalcev doma, kajti vsi so že odšli v Iglo in od tam bodo naravnost potovali v Garmisch-Partenkirchen. Preizkušnja za smuk je bila zelo teža in je zahtevala od tekmovalcev precejšen napor, kajti proga je bila silno valovita. Proga je bila dolga kaka 2 km, višinska razlika pa je znašala 450 m. Rezultati so bili naslednji: 1. Hollman 2:13, 2. Knahl 2:16, 3. Gebert 2:17, 4. Prek 2:21; sedmi je bil šele Hromadka 2:35,1, ki je na progi strašno padel.

V smuku pa je zmagal Hromadka s precejšnjim naskokom v času 1:09,5; drugi Prek 1:16,8, tretji Knahl 1:19, četrti Stehlik 1:19,2. V celotni klasifikaciji je zmagal Knahl s 185,71 točkami, sledijo Hromadka 185,57, Pick 184,82 in Hollmann 181,43.

Na tej podlagi so imenovani za start na zimskih olimpijskih igrah: Hromadka, Pick, Knahl in Hollmann, ostali pa, ki so že prijavljeni, so pa rezerva.

Avstrijsko prvenstvo v hitrostnem drsanju

Prejšnji teden se je vršilo a Dunaju državno prvenstvo v hitrostnem drsanju. Prvenstvo na 500 metrov si je priboril Leban s časom 45,5, drugi in tretji sta bila Stiepl in Slaneč s časom 46,1.

Na 500 m je zmagal Stiepl v času 8:26,2, sledila sta mu Wazulek (8:31,5) in Löwinger (9:07,9). Na 1500 m je prvi Wazulek v času 2:23, drugi Stiepl 2:24, tretji Leban 2:27,4.

Na 10.000 m je zmagal Stiepl 17:44, Wazulek 17:50,9, Löwinger 18:55,7. V celotni kvalifikaciji je bil prvi Stiepl z 197,92 točkami, drugi Leban z 207, tretji Löwinger z 207,23 točkami.

Prav takrat pa je bilo tudi mednarodno srečanje Norveške in Amerike. Pri tem sta pa bila postavljena dva nova svetovna rekorda v hitrostnem drsanju. Na 500 m je zmagal Potts (USA) v rekordnem času 42,4, drugi Freisinger (USA) 42,6, tretji šele Egnestangen (N) 42,9.

Na 5000 m pa je postavil rekord Norvežan Ballangrud s časom 8:17,2, drugi Mathiesen 8:20,2, tretji Staksrud 8:27,9, tudi oba Norvežana.

Oj zakon, zakon...

Neki M. vitez Castne legije, je zastupil na Belgijskem taščo, bil obsojen na smrt in pomiloščen na doživljenjsko ječo. Francozi so ga črtali iz liste odkolovancev. A obsojenec se je pritožil. Zakon iz leta 1874 določa namreč, da izgubi red v inozemstvu obsojen odkolovalec samo po zagovoru pred zastopniki zunanjega ministrstva, ki pošlje zapisnik v Pariz. Državni svet je moral razveljaviti odlok uprave reda in zločinca zopet proglasiti za viteza Castne legije. Francoski diplomati ga bodo morali zaslišati v ječi v Gentu, pisati upravi reda, in šele potem mu bodo odvzeli rdeči trak, ki ga zdaj nezastuženo nosi.

Hamletov spomenik

Deželni muzej v Jütlandiji je počastil Hamletov spomin z nagrobnim spomenikom. Prvi danski zgodovinar Saxo Grammaticus je zapisal v XIII. stol., da je bil pokopan Hamlet po biki pri Amelhedu blizu mesta Randersa. Zdaj so položili na vrh t. zv. Viteške gomile starinsko surovo otesano rdečo granitno ploščo z napisom iz »Ede«, danskega viteškega epa: »Amled, najmodernejši med vsemi v viteški dobi, je glumil norca, dokler ni napočila ura za nasčevanje. Proglašen za kralja, ni zasedel prestola, temveč zaspal v domači zemlji pri Amelhedu«. To se je zgodilo sredi VII. stol. Amled, kakor so ga imenovali sodobniki, je vladal v eni izmed držav, na katere je bila razcepljena takratna Danska, in se po takratni navadi neprestano vojskoval s sosedji.

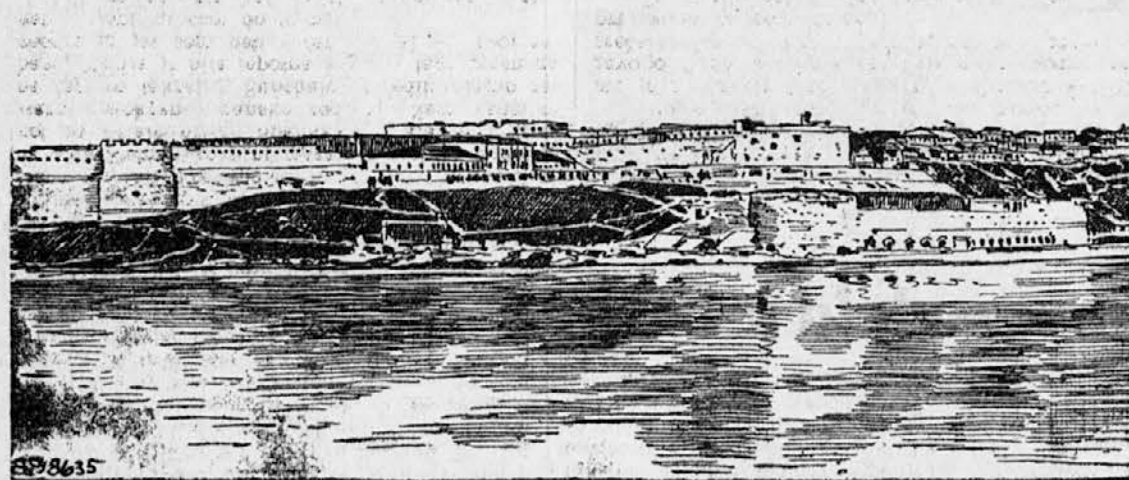
V japonski šoli.

»Pokaži mi meje naše države!«
»Ne gre gospod učitelj. Danes nismo brali še nobenih poročil iz Mandžurije.«

Boji za morską pota

Kako velike važnosti so posamezne morske ožine, po katerih plove vsak dan nešteto ladij, moremo videti prav današnje dni, ko so nekatere velesile s strahom prisluhnile glasovom, da se Angleži resno bavijo z mislijo, zapreti Sueški prekop. Velesile in tudi male države dobro vedo za važnost takih morskih ožin, bodisi naravnih bodisi umetnih. Od prvih časov, odkar je človek

loma od azijske strani, deloma pa tudi od evropske, prizadejali mnogo izgub nasprotnikovim vrstam. Zlasti se je pri tem odlikovala nemška poljska artilerija, ki je prodrla do skrajnega konca gallipolskega polotoka pri Kum-Kale, in prav pridno in uspešno obsipavala sovražno fronto s peklenskim ognjem in jo tako trgala. Kakih 500 Nemcev se je takrat udeleževalo teh bojev. Bili

Gallipoli in njegove utrdbe

ubral pot tudi po morju, so se bili neprostani boji za morske ožine. Ta tekmovanja so terjala mnogo denarja, še več pa krvi. Zmagovalec je računal na vse možnosti, zato si je ožino vedno zavaroval in utrdil.

Angleži so mojstri

Mojstri v osvajanju teh važnih postojank ob ozkih morskih cestah, ki vodijo iz morij v morja, so vsekakor Angleži. Če pogledamo danes, kdo ima največ naravnih morskih ožin ali prekopov v svoji oblasti, bomo ugotovili, da so to Angleži. Z utrjenih postojank ob morskih ožinah nadzirajo svoje nasprotnike in vladajo svojim kolonijam. To je tudi važno za marsikako njihovo kolonijo, če si jo hočejo obdržati. Gibraltar, Suez, Babelmandebški preliv Singapore, so trdnjave, raz katere bdi imperijalni lev.

Pomorska politika angleške diplomacije je skušala med svetovno vojno utreti pot tudi v Črno morje in si ograditi to cesto z angleškimi mejniki.

Gallipoli

Najvažnejša točka na tej progi je vsekakor ona, ki so jo že Turki pred davnimi stoletji prvo zavzeli na evropskih tleh: Polotok Gallipoli. Turki so sicer takrat videli v tem polotoku le najprikladnejši kraj, kamor so mogli z najmanjšimi žrtvami prepeljati na evropsko stran svojo vojsko in odkoder so začeli utirati pot polumesecu v Evropo. Kako velik pomen ima Gallipoli v pomorskem prometu, tega se Osmanli v pravi meri gotovo niso zavedali.

V svetovni vojni

Ko je divjala krimska vojna, so Francozi že imeli tód svojo močno postojanko in morskó oporišče. V svetovni vojni pa se je Angležem skupno s Francozi spet zahotelo po Gallipoliju, da bi ga dobili popolnoma v svojo oblast in s tem odločili usodo samega Carigrada in Črnega morja v svojo korist. Vendar pa je bilo ob razmerah, ki so vladale v času svetovne vojne, skoraj malo predzno misliti na popolno osvojitve te postojanke. Zato so si Angleži leta 1915 zagotovili kratko zaščito na zapadni fronti ter so skušali odločilno ofenzivo preložiti na poznejši čas. V Angliji je bila ustanovljena posebna nova armada, ki je imela nologo osvojiti Dardanele. Francija se je v začetku protivila temu načrtu, slednjič pa je pristala na to in poslala tudi svoje vojaštvo na azijska tla. Ko pa je meseca septembra nastala tudi v Bolgariji mobilizacija, se je stvar nekoliko spremenila. Angleške čete, ki so bile namenjene za Dardanele, so morale v Solun in od tam na pomoč Srbiji, ki jo je Anglija ščitila pred Bolgari. Vsi angleški napori pa so še vedno šli za tem, da za vsako ceno drže Gallipoli. Toda vse je bilo zaman. Turki so 15. decembra 1915 začeli nenadoma s čiščenjem. Mesto Sedd ul Bahr je bil še vedno v rokah Angležev, ki so iz tega mesta skušali napraviti drugi Gibraltar. Zadnja njihova fronta je bila široka samo kakih 6 km. Ob obeh straneh je varovala boke angleško-francoska mornarica. Vendar so Turki z ognjem iz strojníc, de-

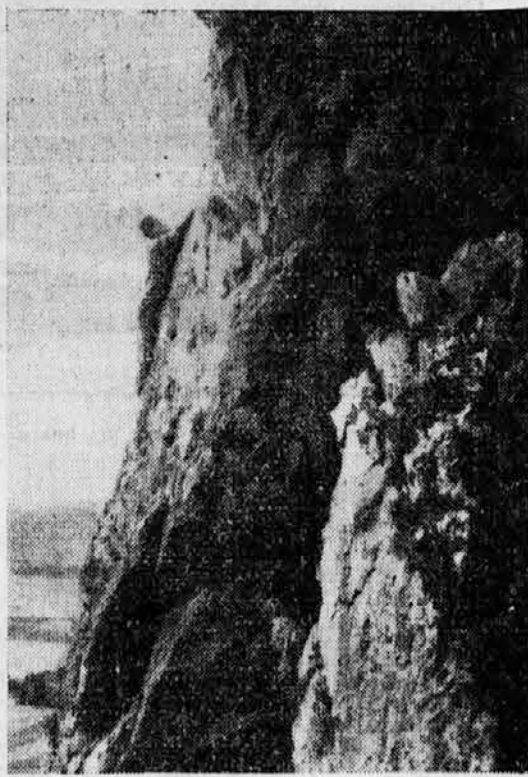
so pa, kakor danes pravijo nemška poročila, večinoma raztreseni med turško vojsko kot višji in nižji oficirji, in je prav za prav na njih visela usoda, ali zmagajo Turki ali propadejo. Tako pravijo sedaj Nemci. Kako se jim je pa takrat res godilo, vedo gotovo najbolje sami in mi jim nemo sedaj jemati slave.

Nemci mešajo štrene

V prvih januarjskih dneh je obiskal Kum-Kale nekdanji pruski general Liman von Sanders, tedaj turški maršal in poveljnik pete turške armije, da se podrobno informira o stanju, ki vlada tu na pravi fronti. Dočim je bilo 6. januarja popolnoma mirno brez kakih večjih spopadov, so naslednji dan Turki nenadoma začeli najprej iz daljave obstreljevati z artilerijskim ognjem angleške postojanke, nakar se je začela pomikati tudi pehota. Po velikih naporih pehote so turške prve čete le prispele do angleških postojank, toda šele takrat, ko se je sovražnik zatekel že na varno, na ladje, ter iz njih branil svoje zapuščene položaje.

Vojni plen, ki je padel v roke Turkom v Sedd ul Bahr, je bil nenavadno velik. Delno so ga takoj odpremili v Carigrad, ostalo pa na fronto.

Niti sami Angleži najbrž niso mislili, da se jim bo posrečilo ta umik tako lahko in tako poceni, brez večjih izgub. Vsekakor sta slučaj in sreča, kakor mnogokrat v vojni, igrala važno vlogo. S tem, da so Angleži izpraznili mesto Sedd

V steni

ul Bahr, je bilo končano tudi zadnje dejanje te gallipolske drame, ki je trajala polnih osem mesecev in ugonobila na tisoče ljudi, ki prav za prav niso vedeli, zakaj se bore.

Angleži so pri tih bojih za oblast nad Dardanelami uporabljali taktiko, da bi se čimprej polastili najvažnejših postojank ob tej morski poti, in šele od tod prodirali v zaledje. Turki so vedeli

Gore s temne strani

V sene ne sije zmerom sonce. Sivi vršaci ne gore zmerom v pravilčno neverjetnih vijoličastih barvah. Tudi nebo ni vedno čisto kot ribje oko. Pogosto se pokaže, da prinašajo skromni beli oblaki, ki se pasu po nedolžno sinjem nebu krotko kakor trop jagenjkov, s seboj neurje, metež, divjost razbrzdanih elementov. Po silnem gorskem prostoru, prej tihem in mirnem, po tišini, ki jo samo zdaj pa zdaj zmotijo čudni kriki gorskih kavk in zamolklo kotanje padajočega grušča iz stene, se od časa do časa razbesni vihra, silovita in čisto usodna. Bliski pošastno sevajo, grom orje po nebu, vetrovi tulijo pobesnelo kakor bojni rogovji. Po razeh, stebrih in grebenih se vlačijo preteče megle, sive, temnočne, svetlobele. Zahrbten sunek vetra sune vrtinčast meglén kosem naravnost kvšku. Ulje se dež ali pa sredi nenadno nastale tišine začne padati potuhnjeno in tiho gost sneg. Skriti slapovi ožive, hudaurna voda zabučí po žlebovih in previsnih žlaborih.

Gorje človeku, ki je ob tem času na poti, gorje mu, če ne more najti poti čez zavetišča, zlasti v visokih gorah! Še huje pa plezalcu, ki ga tako neurje zaloti sredi stene. Čelo vrsto nesreč so zakrivila take vremenske katastrofe povsod v Alpah, odkar se je razvil sportni alpinizem in to

predobro za to namero in so skušali že na morju preprečiti vsako večjo angleško operacijo, čeprav se turško brodogradništvo ni moglo kosati z nasprotnikom. Vendar sta odločnost in naglica turškega protidardanele prekrizali angleške načrte, da bi osvojili Gallipoli, si s tem zavarovali pot skozi Dardanele, pot do Carigrada in dalje do širokega Črnega morja.

Tovariši so ju izgubili izpred oči! Se je upanje! Trmasto so upirali daljnogled, sama megla, — na najvišjem vrhu razsaja vihar, besni snežni metež! Morda pa ne bo nič hudega, morda sta se pravi čas skrila z ostrega grebena v žleb in čakata, da se bo priroda umirila. Saj imata spalne vreče s seboj!

Zvečer se v zlati zarji razkrije bleščeči, čisti vrh Comolungme. Kravato zlato se pretaka po de-viški belini novega snega. Majčken, šiljast oblak se suklja z vrha proti severu kakor zastava nevidnih bogov. Oči iščejo po robu, po vrhu, po bokih gore, daljnogledi mrzlično romajo iz rok v roke, zaman. Oblak, ki je zakril drzna fanta, je zakril tovarišem za vedno dva druga, dva najboljša od njih. Nikdar več ju niso in ju ne bodo videli nobene človeške oči. V strahovitih ledenih žlebovih juje pričakala smrt. Nihče ni bil priča, ko je zamahnila s koso, da je svistnilo po zraku. Ledene grmade so bobnele po stenah, grom jima je ogri-ljal mrtvaško koračnico in zadnji žarki varljivega večernega sonca so bili kakor sveča ob smrtni postelji. Zlata zarja je spuščala svoj ožni, mili sij po stenah in trepetala po mrtvaškem prtu novega snega, s katerim je bila kruta gora prizanesljivo pogrnila dve svoji novi žrtvi. Zadnji pramenčki

Pogled na Bospor

ne samo v visokih, pravih Alpah, ampak tudi drugod, po nižjih gorovjih. Mnogo usodnih padcev, mnogo smrti zaradi prezeblosti, zlasti, če slabo vreme traja dalj časa.

Izgledi žrtev

Pomisliti je treba samo n. pr. na znamenitega dumajskega plezalca Maduschko, ki je umrl od onemoglosti in premočenosti v severozapadni steni Civette in to v poletnem času. Navedli pa bi lahko še celo vrsto drugih primerov iz nižjih Alp, nesreč, ki so jih zakrivila bodisi onemoglost ali pre-mraženost, bodisi padajoče kamenje, katerega je razrahljalo in sprožilo silovito deževje. Toda medtem, ko je taka vremenska katastrofa v nižjih Alpah za plezorce le bolj v izjemnih primerih absolutno smrtonosna, pomeni v visokih Alpah plezalcem, ki jih je presenetila sredi orjaških ledenih sten, skoro neizogibno smrt. Rešitev iz tega položaja bi pomenila čudež. In tak čudež se zgodi silno redko. O tem nam jasno priča zgodovina alpinističnih podvigov.

Mallory in Irvine

Kdo še ni slišal imen Mallory in Irvine? Dva plezalca, od katerih si je angleška alpinistika po pravici največ obetala. Ostala sta v silnih žlebovih zgornjega odstavka Comolungme, tik pred vrhom, tik pred ciljem. Iz taborišča št. VIII. so ju tovariši opazovali z daljnogledom. Kaj dobro sta prodirala. Ne, danes je konec tvoje trme, Kraljica mati sveta, danes bodo žebli angleških čevljev zagrizli v brezmadežni sneg tvojega vrha, — prvič, odkar so ljudje na zemlji! Prezgodnja radost! Neprodiren oblak se je pripodil z besno naglico in zavil oba alpinista v bleščečo belo meglo.

so brleli po odurnih, jeklenosivih ledenih stenah. Le ob vrhu je še drhtel skromen, boječ sij zarje — plašno in slabotno kakor mrliška lučka. — Dva korajžna fanta sta opravila svojo zadnjo pot, prepadi so sprejeli njuni telesi v svoja nedra in gora sama je postala z vso svojo strahotno lepoto in silovitostjo njun nagrobni spomenik. (Dolge.)

Japonski tisk

Poročilo tokijskega prosvetnega ministrstva nastoje na Japonskem nad 100 dnevnikov, 550 tednikov in 6.700 ilustriranih desetdnevnikov. Japonska prekosi po razširjenosti dnevnega tiska celo Zedinjene države. Naklada šteje navadno do pol milijona izvodov. Največji dnevnik prodajajo celo do poldruga milijona izvodov. Ta uspeh je posledica vzorno urejenih prometičnih razmer. Veliki tokijski in osaki listi prihajajo že opoldne tudi v najbolj oddaljene kraje japonskega otočja.

Strojni vrtnar

V Norwichu, središču angleškega vrtnarstva, so se sijajno obnesli novi roboti — sejanci in roboti-skropilci. Lastniki vrto-ov so sklenili prepustiti robotom vso pomladno saditev jagod, najvažnejšega sezonskega blaga. Saj se je izkazalo, da posadi na primer robot v teku enega delavnika 12.000 zeljnatih sadik, dočim posadi v istem času najspretnější vrtnar samo 700. Razen tega porabi robot samo za 3 in pol šilinga elektrike, medtem ko znaša vrtnarjeva plača 18 šilingov. Poljski delavci se bojijo, da jim bodo vzeli roboti zaslužek. Bogve ali ne bo prišlo tudi v Norwichu do novega upora tkalcev zoper stroj...

U 38

22

Pustolovščine nemške podmornice v svetovni vojni

Pristanišče se je vedno bolj bližalo. Stal sem ob kukalni cevi in ogledoval pokrajino. Prav dobro sem jo že poznal. L. 1902 sem bil kot kadet v Funchalu. Takrat smo napravili veliko potovanje okrog Afrike in dogodki s tega potovanja so mi ostali še živo v spominu.

Bilo je lepega spomladanskega dne. Poslali so me na deželo, da bi oddal neko pismo na določen naslov. Na poti sem došel neko mlado Španko z njeno mlajšo sestro. Naredil sem se, kot da ne znam poti in v tem našel priložnost, da sem nago-voril mlado deklico. Imel sem za vsak primer majhen španski slovarček pri sebi — in flirt se mi je imenitno obnesel.

Deklici je bilo ime Marija in je bila hči nekega španskega trgovca. To deklico sem se po-nevno srečal v spremstvu njenih staršev. Starši so me povabili v hišo in polagoma sem se počasi zaljubil. Posebno to mi je bilo všeč na njej, da svoje temne kože ni mazala s svetlim pudrom, kot so delale druge Španke. Izvirala je iz prastare, čistokrvne španske rodbine. Nam kadetom na čast so takrat v Funchalu priredili plesno zabavo. Marija je bila lepota kraljice tega plesnega večera in jaz sem tisti večer podnal ves svoj denar v slepi ljubezni do Marije.

Mnogo denarja kot kadet, razumljivo, nisem imel. Hotel pa sem ji na vsak način kaj podariti — a zato je treba denarja. Poiskal sem torej igral-nico, da bi tu poskusil srečo.

V igralnici je bil moj poveljnik, ki si je hotel ogledati igralnico. Videl je je najbrž prvič v življenju. Jaz sem igral po nekem tajnem sistemu, ki mi ga je zaupal neki moj prijatelj. Moj povelj-nik je tudi igral. — On seveda ni poznal mojega

sistema in je neprestano izgubljal. Tako sem pri-gral 360 pezet.

Vseh teh 350 pezet sem nesel prvemu zlatarju v mestu in kupil zanje zlato veržico z drobnimi biseri. Bil sem prepričan, da me je smatrala Ma-rija za milijonarja.

Končno je prišlo slovo. In kot se navadno godi to starim in mladim mornarjem, je prišlo slovo nenadoma.

Naslednjega jutra smo morali odinčiti, toda jaz sem moral poprej še videti Marijo. Ob šestih zjutraj smo dobili ukaz dvigniti sidra, Mariji pa sem obljubil, da pridem ob dvanajstih zvečer pod njen balkon.

Da bi zdaj dobil dopust, je bilo popolnoma nemogoče. Kaj naj v takem položaju stori ubogi kadet?

Ob pol dvanajstih je že vse spalo, jaz pa sem še vedno bdel. Sleklet sem spalno srajco in se splazil k stražnemu izhodu. Tu sem si že pripra-vil vrh in po vrvi sem tiho splezal v globino. Objela me je voda — na to se še natanko spominjam. Še vedno se vidim, kako plavam po hladni vodi, ki se svetlička okrog mene, kot bi plaval med samimi briljanti in biseri. Kot kaka ekso-tična riba sem plaval proti obrežju, kjer sem zve-čer spravil svojo obleko.

Prispel sem točno ob uri pod balkon in tu me je že čakala Marija. Bila je v hudih skrbih zavoljo mene, kot da bi se bala neke usodne ne-sreče in me je ljubeče prosila, naj bom previden pri svojih bodočih dejanjih.

To je bil košček tajne sreče in pri slovesu je kanila marsikatera solza.

Ko sem se srečno vrnil v svojo posteljo in sem mislil na ta dogodek, dolgo nisem mogel zas-tisniti oči. Zvezde so že bledele na nebu, ko sem padel v sen, v katerem pa sem spet videl samega sebe, kako plavam kot čudovita riba po tujih vo-dah, po svetli, lesketajoči se vodni poti sreči na-sproti... Dolgo je že od tedaj! Kje si zdaj, Marija?